

SPRÁVA PRE MÉDIÁ

Pripomínáme si 100. výročie prvého rozhlasového vysielania na území Slovenska

▪ **KOŠICE 19. decembra 2025**

Fenomén rozhlasového vysielania pretrváva vo svete už vyše sto rokov – historicky prvá rozhlasová stanica *KDKA* spustila vysielanie z Pittsburghu 2. novembra 1920 a čoskoro sa rozhlas začal rozvíjať aj vo vtedajšej Československej republike – v roku 1923 sa začalo vysielat' z Prahy a o tri roky aj z Bratislavy. Prvé pokusy o rozhlasové vysielanie na Slovensku sa však uskutočnili na druhom konci republiky.

„Stalo sa tak zásluhou košických poštových technikov a úradníkov presne pred sto rokmi – v dňoch **20. až 22. decembra 1925** – v priestoroch rádiotelegrafickej a rádiotelefonickej ústredne **v Haniske pri Košiciach**, a to v rámci propagácie **rádiofónie**, ako sa táto novinka vtedy označovala,“ hovorí **Marián Gladiš** z **Filozofickej fakulty UPJŠ v Košiciach** a dodáva, že pracovníci **Riaditeľstva pôšt a telegrafov v Košiciach** na tento účel prispôbili vysielateľ na riadenie leteckej prevádzky na trase Praha – Košice – Moskva.

„Vďaka zachovaným svedectvám účastníkov prvého pokusného vysielania vieme, že išlo o nemecký vysielateľ *Telefunken* s výkonom 10 kilowattov, ktorý mal jednoduché zariadenie. Košickí technici teda nemali problém s jeho adaptáciou na rozhlasové vysielanie,“ približuje M. Gladiš s tým, že prvý pokus o rozhlasové vysielanie na Slovensku sa začal 20. decembra 1925 o 9.30 hod. na frekvencii, na ktorej vysielala Budapešť. Dobová tlač zaznamenala, že sa ozvala slabo počuteľná reprodukovaná hudba, ktorá s malými prestávkami znela až do desiatej, keď sa ozvalo: „**Haló – rádio – Košice – Haniska.**“

Prvé pokusy o rozhlasové vysielanie mali svoje technické limity, čo sa prejavilo napríklad aj na tom, že spočiatku bolo problémom rozoznať, či hovorí muž alebo žena. Do éteru hrala opereta Johanna Straussa ml. *Netopier* a tiež árie z opery Otta Nicolaia *Veselé paničky windsorské*, ktoré púšťali z druhej strany gramoplatne. Košické pokusné vysielanie bolo možné zachytiť aj na amatérsky vyrobené antény, preto jeho tvorcovia vyzývali poslucháčov, aby im poslali spätnú väzbu, kde je ich vysielanie dostupné. Ozval sa im dokonca šlachtic z južného Poľska, ktorý tvorcom telegraficky oznámil, že ich veľmi dobre počuje.

▪ **Spracoval a médiám sprostredkoval:**

PhDr. Marián Gladiš, PhD.
Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach